

Príloha č. 6

Skúsenosti z implementácie projektov financovaných z fondov EÚ

Implementácia Regionálneho operačného programu v Banskobystrickom kraji

V roku 2007 sa Banskobystrický samosprávny kraj stal jedným z orgánov, ktoré v programovom období 2007 – 2013 implementovali fondy Európskej únie na Slovensku. Vykonával úlohy takzvaného Sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom. Sprostredkúval žiadateľom a prijímateľom pomoc z Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom troch opatrení Regionálneho operačného programu:

- 3.2 – Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu,
- 4.1 – Regenerácia sídel,
- 5.1 – Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov.

Regionálny operačný program schválila EK dňa 24.9.2007. Stal sa súčasťou Národného strategického referenčného rámca 2007-2013 (NSRR), prostredníctvom ktorého sa v programovom období 2007 - 2013 realizovala kohézna politika EÚ. Stratégia NSRR bola postavená na troch strategických prioritách: Infraštruktúra a regionálna dostupnosť, Vedomostná ekonomika, Ľudské zdroje a bola realizovaná prostredníctvom 11 operačných programov (OP). Regionálny operačný program (ROP) ako jeden z 11 OP bol zameraný na zvýšenie dostupnosti a kvality infraštruktúry a vybavenosti v regiónoch prostredníctvom podpory 7 priorít (vrátane technickej pomoci).

Tabuľka 1: Prioritné osi a opatrenia ROP

Prioritné osi	Opatrenia
1. Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Infraštruktúra vzdelávania
2. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu	3.1 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov
	3.2 Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu
4. Regenerácia sídel	4.1 Regenerácia sídiel
	4.2 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb
5. Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov	5.1 Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov
6. Technická pomoc	6.1 Technická pomoc
7. Európske hlavné mesto kultúry – Košice 2013	7.1 Európske hlavné mesto kultúry – Košice 2013

Zdroj: www.ropka.sk

Regionálny operačný program bol počas siedmich rokov niekoľkokrát revidovaný. Najdôležitejšie zmeny sa týkali celkovej finančnej alokácie na program a menila sa aj finančná alokácia na jednotlivé prioritné osi a opatrenia. V zmysle poslednej platnej revízie ROP sa z verejných zdrojov Európskej únie a Slovenskej republiky v rámci všetkých prioritných osí programu mali podporiť projekty v celkovej výške 1 828 828 151 Eur.

Systém implementácie Regionálneho operačného programu

Riadiacim orgánom pre ROP bolo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR). Kompetencie v oblasti riadenia ROP ministerstvo prevzalo od Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré bolo zrušené k 1.7.2010 na základe zákona č. 37/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

Riadiaci orgán bol zodpovedný za efektívne a správne riadenie štrukturálneho fondu, pričom zabezpečoval súlad s pravidlami stanovenými v smerniciach EK. V Slovenskej republike bol stanovený riadiaci orgán pre každý z 11 operačných programov NSRR. Riadiaci orgán mohol

delegovať všetky alebo časť svojich právomocí na sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom. Ten potom konal v zodpovednosti riadiaceho orgánu, alebo vykonával úlohy v mene riadiaceho orgánu.

Rozhodnutím vlády SR z roku 2006 boli na úrovni 7 samosprávnych krajov zaradených v celi Konvergencia (všetky kraje SR mimo Bratislavského) zriadené sprostredkovateľské orgány pod riadiacim orgánom pre Regionálny operačný program (SO/RO pre ROP), ktoré implementovali vyššie uvedené 3 opatrenia ROP.

Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom pre Regionálny operačný program

Na Úrade Banskobystrického samosprávneho kraja (UBBSK) bol od 1.7.2007 vytvorený Odbor SO/RO pre ROP, ktorý plnil úlohy SO/RO pre ROP do 30.4.2014. Od 1.5.2014 v súvislosti so menou organizačnej štruktúry Úradu BBSK tieto úlohy plní Oddelenie SO/RO pre ROP.

Kompetencie boli na SO/RO delegované tzv. „Splnomocnením o delegovaní právomocí RO na SO/RO“, ktoré bolo podpísané dňa 17. júna 2008. Dohode a podpisu splnomocnenia predchádzali náročné a zdĺhavé rokovania o rozsahu kompetencií.

Podpisom splnomocnenia BBSK získal v oblasti implementácie ROP reálne kompetencie v rámci 3 opatrení ROP. Ostatné opatrenia ROP implementoval priamo RO pre ROP, teda MPRV SR. Výnimku tvorilo opatrenie 7.1, ktorého implementácia bola delegovaná na Ministerstvo kultúry SR, ktoré sa stalo sprostredkovateľským orgánom pre ROP pre toto opatrenie.

SO/RO na úrovni VÚC sa v rámci decentralizovaných opatrení ROP (opatrenia 3.2, 4.1 a 5.1 ROP) formou pripomienkovania návrhu RO pre ROP podieľal na vypracovaní výzvy, uverejňoval výzvu na svojej internetovej stránke (www.vucbb.sk), prijímal a registroval žiadosti o nenávratný finančný príspevok (NFP), vykonával kontrolu ich formálnej a vecnej správnosti, odborne hodnotil prijaté žiadosti o NFP, pripravoval zmluvy s úspešnými uchádzačmi, vykonával kontrolu procesu verejného obstarávania, prijímal, registroval a kontroloval žiadosti o platbu a súvisiace dokumenty, prijímal a schvaľoval monitorovacie správy od prijímateľov, vykonával kontrolu realizácie projektov na mieste, zabezpečoval administráciu zistených nezrovnalostí, spolupracoval s RO pri monitorovaní a hodnotení implementácie ROP.

Konečnú zodpovednosť za riadnu implementáciu ROP, a to aj v prípade decentralizovaných opatrení, niesol RO pre ROP. MPRV SR ako RO pre ROP stanovovalo harmonogram výziev – kedy sa ktorá výzva zverejní, zodpovedalo za webovú stránku www.ropka.sk, za zverejňovanie odpovedí na často kladené otázky, riadilo proces výberu žiadostí o NFP a počas celého programového obdobia 2007 – 2013 metodicky riadilo SO/RO pre ROP.

Opatrenia implementované SO/RO pre ROP

SO/RO pre ROP na úrovni VÚC implementovali nasledovné 3 opatrenia ROP:

- opatrenie 3.2 – Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu,
- opatrenie 4.1 – Regenerácia sídel,
- opatrenie 5.1 – Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov.

Opatrenie 3.2 – Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu

Cieľom opatrenia bolo posilnenie vybavenosti územia prostredníctvom podpory infraštruktúry cestovného ruchu (CR). Realizácia opatrenia prispievala k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 3 ROP: „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja cestovného ruchu.“

Opatrenie 3.2 ROP je jedným z opatrení ROP, ktoré sa počas 7 rokov najviac odchyľilo od pôvodne stanovenej stratégie. Pri uplatňovaní podpory v rámci tohto opatrenia mal byť podľa pôvodnej stratégie sledovaný princíp komplementarity s operačným programom Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Zámerom bolo podporiť v rámci ROP verejnú infraštruktúru CR v strediskách, kde sú podporené podnikateľské aktivity v CR cez Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Tento zámer sa však nepodarilo dosiahnuť, z tohto dôvodu boli v rámci opatrenia podporené len neinvestičné aktivity v CR, a to:

- aktivity zamerané na propagáciu regiónov a kľúčových foriem CR v územiach, ktoré sú v Novej stratégii CR SR do r. 2013 definované ako územia s medzinárodným a národným významom a ako územia v regióne vyššej kategórie ako príslušný región;

- budovanie partnerstiev medzi aktérmi CR a regionálnych klastrov (na úrovni samospráv a súkromného sektora);
- tvorba ucelenej ponuky produktov CR s dôrazom na efektívne využitie prírodného a kultúrneho potenciálu, kultúrno-poznávacieho CR, kúpeľného a mestského CR.

Do 31.12.2014 bola pre toto opatrenie vyhlásená 1 výzva na predkladanie žiadostí o NFP (v r. 2010), v rámci ktorej bolo v 7 krajoch SR predložených celkom 116 žiadostí o NFP a následne zazmluvnených 49 projektov. Podrobnejšie informácie v medzikrajovom porovnaní sú uvedené v tabuľke 2:

Tabuľka 2: Opatrenie 3.2 Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu k 31.12.2014

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
BBSK	22	4 738 500,16	7	1 321 385,87	790 095,02
ŽSK	23	3 760 619,37	8	1 447 717,11	751 466,06
TTSK	0	0,00	0	0,00	0,00
TSK	13	1 553 274,06	3	264 700,86	0,00
PSK	32	4 982 262,25	14	1 739 732,06	995 490,61
KSK	14	2 726 907,79	8	1 091 034,63	703 878,94
NSK	12	1 533 399,25	9	1 007 701,67	448 233,76
Spolu	116	19 294 962,88	49	6 872 272,20	3 689 164,39

Zdroj: www.nsrr.sk

Ako vyplýva z tabuľky, podľa počtu predložených projektov najväčší záujem o toto opatrenie bol v Prešovskom kraji. SO/RO pre ROP BBSK prijal v rámci opatrenia 3.2b celkom 22 žiadostí o NFP, z ktorých 7 bolo schválených a zazmluvnených (žiadosti obcí Banská Štiavnica, Čierny Balog, Donovaly, Krahule, Králiky, Špania Dolina a žiadosť Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý bol tiež oprávneným žiadateľom). K 31.12.2014 bolo 5 zo 7 projektov fyzicky ukončených, z toho 2 aj finančne a 2 projekty boli v realizácii.

Opatrenie 4.1 – Regenerácia sídel

Cieľom opatrenia 4.1 bolo posilnenie vybavenosti územia prostredníctvom regenerácie sídiel. Realizácia opatrenia prispievala k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 4 ROP: „Zvýšenie konkurencieschopnosti sídiel a zvýšenie kvality a bezpečnosti verejných priestranstiev.“ Opatrenie bolo určené výhradne pre územné samosprávy a zamerané na posilnenie vybavenosti územia prostredníctvom podpory smerujúcej do verejnej infraštruktúry. Oprávnené aktivity opatrenia 4.1 ROP boli rozdelené do štyroch oblastí podpory:

- 4.1 a - Regenerácia sídiel – samostatné dopytovo orientované projekty;
- 4.1 b - Regenerácia sídiel – podpora infraštruktúry bývania;
- 4.1 c - Regenerácia sídiel – projekty rozvoja obcí s rómskymi osídleniami vo vidieckom prostredí;
- 4.1 d - Regenerácia sídiel – neinvestičné projekty – rozvojové dokumenty regiónov.

Tri zo štyroch uvedených oblastí podpory (t. j. okrem oblasti podpory 4.1b) implementovali sprostredkovateľské orgány pre ROP na úrovni VÚC. Najžiadanejšou a najrozsiahlejšou v rámci opatrenia 4.1, ako aj v rámci decentralizovaných opatrení ROP, bola oblasť podpory 4.1a.

Aktivity samostatne dopytovo orientovaných projektov Regenerácie sídiel – 4.1a boli zamerané na obnovu a čiastočné budovanie hmotnej infraštruktúry sídiel v centrách obcí, resp. centrách častí obcí identifikovaných ako kohézne a inovačné póly rastu (úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene; výstavba a rekonštrukcia verejných osvetlení; rekonštrukcia miestnych komunikácií, vrátane dopravných subsystémov; výstavba a rekonštrukcia chodníkov a cyklistických trás, vrátane dopravných subsystémov; rekonštrukcia mostov a lávok v nadväznosti na realizáciu investičných aktivít zameraných na miestne komunikácie, chodníky

a cyklistické trasy; rekonštrukcia a výstavba zastávok a verejných hygienických zariadení a úprava a regulácia povodí v zastavaných územiach obcí a miest výlučne v nadväznosti na realizáciu iných investičných aktivít). Oprávnenými prijímateľmi boli obce, ktoré boli identifikované ako inovačné a kohézne póly rastu. V rámci Banskobystrického samosprávneho kraja to bolo spolu 125 miest a obcí, pričom z podpory v rámci tejto skupiny aktivít boli vylúčené krajské mestá.

Čiastočne špecifický charakter mala oprávnená činnosť obnova a čiastočné budovanie hmotnej infraštruktúry sídiel vyššie uvedeného zamerania v súvislosti s odstraňovaním následkov povodní z roku 2010 a protipovodňovými aktivitami, ktorá do Regionálneho operačného programu pribudla v rámci jeho revízie v nadväznosti na Uznesenie vlády SR č. 566/2010. V prípade takto zameraných projektov bolo možné ich realizovať aj na území obcí mimo pólů rastu, a to výlučne vo vybraných územiach najviac postihnutých, resp. ohrozených povodňami.

Pre oblasť podpory 4.1a boli zverejnené celkom 3 výzvy na predkladanie žiadostí o NFP. Dve výzvy na predkladanie žiadostí o NFP boli vyhlásené v roku 2009 a 2010. V rámci nich bolo v Banskobystrickom samosprávnom kraji 124 oprávnených žiadateľov - obcí. Možnosť predložiť Žiadosť o NFP využilo 95 obcí (po odpočítaní viacnásobných predložení), čo znamená takmer 77 % oprávnených žiadateľov. Schválených bolo 77 žiadostí o NFP, čo je viac ako 81 % úspešnosť. V rámci tejto oblasti podpory boli v rámci BBSK v roku 2009 a 2010 schválené a zazmluvnené projekty v celkovej výške oprávnených výdavkov 53,95 milióna Eur. V roku 2013 bola zverejnená tretia výzvy pre oblasť podpory 4.1a – špecificky pre aktivitu obnovy a čiastočného budovania hmotnej infraštruktúry sídiel v súvislosti s odstraňovaním následkov povodní z roku 2010 a protipovodňovými aktivitami – tzv. povodňová výzva. V Banskobystrickom samosprávnom kraji boli v rámci tejto výzvy predložené 2 žiadosti o NFP, z ktorých 1 bola schválená vo výške 1 670 879,24 Eur.

Z celkového počtu 78 zazmluvnených projektov boli 4 realizované v okrese Banská Bystrica, 1 v okrese Banská Štiavnica, 8 v okrese Brezno, 3 v okrese Detva, 4 v okrese Krupina, 6 v okrese Lučenec, 5 v okrese Poltár, 6 v okrese Revúca, 10 v okrese Rimavská Sobota, 10 v okrese Veľký Krtíš, 6 v okrese Zvolen, 4 v okrese Žarnovica a 9 v okrese Žiar nad Hronom; dva projekty boli mimoriadne ukončené (1 z okresu Krupina a 1 z okresu Poltár).

K 31.12.2014 bolo z celkového počtu 78 zazmluvnených projektov 75 fyzicky ukončených, z toho 67 aj finančne, 2 projekty boli mimoriadne ukončené a 1 projekt (z výzvy vyhlásenej v roku 2013) bol v realizácii.

Takmer identický charakter mala **oblasť podpory 4.1c – Regenerácia sídiel - projekty rozvoja obcí s rómskymi osídleniami vo vidieckom prostredí**. Rozdiel oproti oblasti 4.1a ROP bol v tom, že sa jednalo o obnovu a čiastočné budovanie hmotnej infraštruktúry sídiel so segregovanými a separovanými rómskymi osídleniami. Intervencie neboli viazané na centrá obcí. Rovnako sa neuplatňoval princíp koncentrácie, to znamená, že oprávnenými žiadateľmi boli aj obce, ktoré neboli identifikované ako póly rastu. V rámci oblasti podpory 4.1c ROP boli oprávnenými žiadateľmi obce so spracovanou projektovou dokumentáciou pripravenou v rámci grantovej schémy PHARE 2002/000.610-03 (z Banskobystrického kraja 8 obcí) a obce v mikroregiónoch vybraných Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (z Banskobystrického kraja 21 obcí). Celkom bolo v Banskobystrickom kraji oprávnených predložiť žiadosť o NFP 29 obcí, z toho 7 z okresu Brezno, 2 z okresu Lučenec, 7 z okresu Revúca, 9 z okresu Rimavská Sobota a 4 z okresu Žarnovica.

Oprávnenými činnosťami v rámci oblasti podpory 4.1c ROP boli:

- činnosti revitalizácie verejných priestranstiev sídiel identické ako v samostatne dopytovo-orientovaných projektoch;
- opodstatnená rekonštrukcia inžinierskych sietí (vodovodov a kanalizácií), a to výlučne v nadväznosti na realizáciu iných investičných aktivít regenerácie sídiel;
- iné aktivity, ktoré boli súčasťou spracovanej projektovej dokumentácie pripravenej v rámci grantovej schémy PHARE 2002/000.610-03;
- v nadväznosti na uznesenie vlády SR č. 566/2010 aj obnova a čiastočné budovanie verejnej hmotnej infraštruktúry vidieckych sídiel so separovanými a segregovanými rómskymi osídleniami v súvislosti s odstraňovaním následkov povodní z roku 2010 a protipovodňovými aktivitami. V tomto prípade bola oprávneným žiadateľom obec,

ktorá bola v roku 2010 postihnutá povodňami, mala schválenú lokálnu stratégiu komplexného prístupu a splňala všetky podmienky príslušnej výzvy na predkladanie žiadostí o NFP.

Prvá výzva pre oblasť podpory 4.1c bola vyhlásená v roku 2009. Žiadosť o NFP predložilo 10 obcí z Banskobystrického kraja, čo je tretina oprávnených žiadateľov. Schválených bolo až 9 žiadostí o NFP v celkovej výške oprávnených výdavkov 15,9 milióna Eur (1 z okresu Brezno, 4 z okresu Revúca a 4 z okresu Rimavská Sobota). K 31.12.2014 boli 3 z 9 zazmluvnených projektov mimoriadne ukončené z podnetu prijímateľov. Vysoká miera mimoriadne ukončených projektov súvisí so skutočnosťou, že tieto projekty boli predložené s projektovou dokumentáciou pripravenou v rámci grantovej schémy PHARE 2002/000.610-03, ktorá sa v čase realizácie verejného obstarávania ukázala ako neaktuálna a nedostatočne spracovaná, pričom prijímatelia sa so vzniknutými problémami v stanovenej lehote nedokázali vysporiadať.

Rovnako ako pre oblasť podpory 4.1a bola aj pre oblasť podpory 4.1c v roku 2013 zverejnená výzva na riešenie obnovy a čiastočného budovania hmotnej infraštruktúry sídiel v súvislosti s odstraňovaním následkov povodní z roku 2010 a protipovodňovými aktivitami – tzv. povodňová výzva. V Banskobystrickom kraji boli v rámci tejto výzvy predložené 2 žiadosti o NFP, pričom obidve boli schválené (1 z okresu Rimavská Sobota, 1 z okresu Banská Štiavnica) so súhrnnou výškou oprávnených výdavkov 1 109 944,25 Eur.

K 31.12.2014 bolo v rámci oblasti podpory 4.1c v Banskobystrickom kraji z celkom 11 zazmluvnených projektov 5 fyzicky ukončených, z toho 3 boli ukončené aj finančne, 3 projekty boli mimoriadne ukončené a 3 projekty boli v realizácii, z toho 2 z výzvy vyhlásenej v roku 2013.

Ďalšou oblasťou podpory v rámci opatrenia 4.1, ktorú implementovali sprostredovateľské orgány pre ROP, bola **oblasť 4.1 d - Regenerácia sídiel - neinvestičné projekty – rozvojové dokumenty regiónov**. Projekty v rámci tejto oblasti podpory boli zamerané na vypracovanie a aktualizáciu územnoplánovacej dokumentácie, územnoplánovacích podkladov, programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja a iných rozvojových dokumentov na úrovni NUTS 2 a 3 regiónov. Oprávnenými žiadateľmi boli samosprávne kraje (vyššie územné celky).

Pre túto oblasť podpory boli vyhlásené 2 výzvy (druhá sa týkala len Trnavského samosprávneho kraja). Výzva pre všetky kraje (mimo Bratislavského) pre túto oblasť podpory bola vyhlásená v roku 2012 a bola zameraná na neinvestičné projekty (rozvojové dokumenty regiónov). Každý samosprávny kraj bol oprávnený podať žiadosť o NFP v súhrnnej celkovej výške finančných prostriedkov 902 773 Eur. Banskobystrický samosprávny kraj predložil 9 žiadostí o NFP s celkovou výškou oprávnených výdavkov 902 800 Eur. Všetky predložené žiadosti boli schválené a zazmluvnené. K 31.12.2014 prijímateľ k 4 projektom doručil informáciu, že má záujem na ich mimoriadnom ukončení.

Od začiatku programového obdobia do 31. decembra 2014 bolo v rámci opatrenia 4.1 Regionálneho operačného programu pre oblasti podpory 4.1a, 4.1c a 4.1d vyhlásených celkom sedem výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok. Okrem dvoch výziev zameraných na tvorbu strategických dokumentov na úrovni regiónov (opatrenie 4.1d), boli všetky ostatné určené pre obce. Podrobnejšie informácie v medzikrajovom porovnaní sú uvedené v tabuľke 3:

Tabuľka 3: Opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel k 31.12.2014

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
BBSK	145	100 203 948,94	99	66 534 822,36	49 719 727,69
ŽSK	105	69 957 541,21	82	52 773 595,75	48 933 994,33
TTSK	0	0,00	0	0,00	0,00
TSK	81	52 535 131,41	68	42 758 715,43	33 333 573,68
PSK	239	160 342 739,34	147	87 428 278,47	65 725 725,54
KSK	182	119 090 476,70	134	77 106 514,48	62 778 822,99

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
NSK	168	103 816 280,57	129	69 818 071,23	60 485 250,59
Spolu	920	605 946 118,17	659	396 419 997,72	320 977 094,82

Zdroj: www.nsrr.sk

Vzhľadom na dostupnosť a zdroj informácií údaje uvedené v tabuľke zahŕňajú aj oblasť podpory 4.1b, ktorá bola implementovaná riadiacim orgánom pre ROP. V rámci opatrenia 4.1 bolo z BBSK predložených celkom 145 projektov. Zazmluvnených bolo 99 projektov, z toho 98 v rámci 3 oblastí podpory implementovaných SO/RO pre ROP BBSK.

Opatrenie 5.1 – Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov

Dopravná obslužnosť regiónov SR je základným faktorom ovplyvňujúcim dostupnosť občianskej infraštruktúry, mobilitu obyvateľstva za prácou, ako aj atraktivitu územia pre investorov. Najviac využívanou je cestná sieť. Každodennú dostupnosť do sídiel s vyššou občianskou vybavenosťou zabezpečujú regionálne cesty – cesty II. a III. triedy, ktoré sú v správe samosprávnych krajov. Tieto cesty zároveň zabezpečujú prepojenie na cesty vyššej kategórie – celoštátnu a medzinárodnú dopravnú sieť. Jedným zo zámerov ROP bolo prispieť k riešeniu dlhodobu nevyhovujúceho technického a kvalitatívneho stavu regionálnych ciest.

Cieľom opatrenia 5.1 ROP bolo posilnenie vybavenosti územia prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie a budovania ciest II. a III. triedy na území cieľa Konvergencia (t. j. na území všetkých krajov SR okrem Bratislavského kraja). Realizácia opatrenia prispievala k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 5 ROP: „Zvýšenie úrovne dopravnej obslužnosti regiónov.“

V rámci opatrenia boli podporované rekonštrukcia, modernizácia a vo výnimočných prípadoch budovanie nových úsekov ciest II. a III. triedy v 7 krajoch SR vrátane rekonštrukcie a budovania dopravných subsystémov zabezpečujúcich zvyšovanie úrovne dopravných, bezpečnostných a environmentálnych aspektov.

V rámci opatrenia boli oprávnené nasledovné činnosti:

- modernizácia a zvýšenie úrovne dopravno-technického stavu existujúcich úsekov ciest spájajúcich pólly rastu s inými obcami, ktoré zahŕňa aj kompletnú hĺbkovú rekonštrukciu vozovky, obnovu vybavenia ciest atď.,
- rekonštrukcia a budovanie dopravných subsystémov zabezpečujúcich zvyšovanie úrovne dopravných, bezpečnostných a environmentálnych aspektov (napr. radarové merače rýchlosti, vhodné prvky upokojujúce dopravy a pod.),
- prestavba komunikácií v prípade mimoriadne nevhodnej charakteristiky trasovania vozovky, odkanalizovania, nestabilného podlažia alebo svahov zárezov/násypov, prípadne vysokej nehodovosti úsekov spájajúcich pólly rastu s inými obcami,
- zvýšenie kvality križovatiek na cestách II. a III. triedy (signalizácia, mimoúrovňové križovanie, zmeny riešenia, kruhové objazdy atď.),
- v preukázateľne odôvodnených prípadoch budovanie nových úsekov ciest II. a III. triedy z dôvodu zabezpečenia dopravnej obslužnosti územia a za účelom odstránenia identifikovaných systémových nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt
- zvýšenie nosnosti nevyhovujúcich mostových konštrukcií alebo ich výmeny v prípade ciest II. a III. triedy, ktoré spájajú pólly rastu a ostatné obce.

Na základe uznesenia vlády SR č. 566/2010 k oprávneným činnostiam po revízii ROP pribudli aj intervencie do regionálnych komunikácií zamerané na čiastočné odstránenie následkov ničivých povodní z roku 2010.

Pri implementácii tohto opatrenia bol pri prvých 2 výzvach na predkladanie žiadostí o NFP (v roku 2008 a 2009) využitý tzv. systém predvýberu, ktorý znamenal, že oprávnený žiadateľ predložil najskôr projektový zámer. Po jeho posúdení a odsúhlasení bola predkladaná kompletná žiadosť o NFP.

K 31.12.2014 boli pre toto opatrenie vyhlásené celkom 4 výzvy na predkladanie žiadostí o NFP, z toho 1 na obnovu ciest vo vybraných oblastiach postihnutých povodňami (vyhlásená v roku

2013), v rámci ktorých bolo v 7 krajoch SR predložených celkom 94 žiadostí o NFP a následne zazmluvnených 80 projektov. Podrobnejšie informácie v medzikrajovom porovnaní sú uvedené v tabuľke 4:

Tabuľka 4: Opatrenie 5.1 Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov k 31.12.2014

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
BBSK	12	40 513 165,49	10	20 749 007,81	14 583 890,07
ŽSK	11	26 960 697,17	9	22 753 859,74	20 909 551,62
TTSK	11	44 868 640,33	9	32 781 252,06	21 992 242,01
TSK	8	23 336 224,17	5	13 417 679,94	11 574 436,41
PSK	28	43 039 061,11	24	34 178 660,67	25 799 844,22
KSK	11	37 494 540,23	10	28 844 318,01	17 013 473,85
NSK	13	36 361 321,43	13	26 477 223,82	12 451 209,71
Spolu	94	252 573 649,93	80	179 202 002,05	124 324 647,89

Zdroj: www.nsrr.sk

Oprávnenými žiadateľmi v rámci tohto opatrenia boli len samosprávne kraje. Banskobystrický samosprávny kraj predložil celkom 12 žiadostí o NFP, z toho 10 projektov bolo schválených a zazmluvnených. K 31.12.2014 bolo 8 projektov fyzicky ukončených, z toho 6 projektov bolo ukončených aj finančne a 2 projekty (z výziev vyhlásených v roku 2012 a 2013) boli v realizácii. Prostredníctvom týchto projektov sa rekonštruovali, resp. zrekonštruujú cesty a mostné objekty (vrátane rekonštrukcie a budovania dopravných subsystémov) v nasledovných okresoch Banskobystrického kraja: Brezno, Detva, Krupina, Lučenec, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš a Zvolen.

Celkom má byť prostredníctvom tohto opatrenia v Banskobystrickom kraji zrekonštruovaných 93 km ciest II. triedy, čo je 15,3 % z celkovej dĺžky ciest II. triedy v kraji (607,859 km) a 81,62 km ciest III. triedy, čo je 4,4 % z celkovej dĺžky ciest III. triedy v kraji (1 848,465 km).

Opatrenia implementované RO pre ROP

Riadiaci orgán pre ROP v rámci Regionálneho operačného programu implementoval nasledujúce opatrenia:

- 1.1 Infraštruktúra vzdelávania,
- 2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately,
- 3.1 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov,
- 4.1b Regenerácia sídiel – podpora infraštruktúry bývania,
- 4.2 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb
- 6.1 Technická pomoc (opatrenie bolo zamerané na zabezpečenie efektívneho riadenia a implementácie ROP zo strany RO pre ROP a SO/RO pre ROP).

Opatrenie 7.1 Európske hlavné mesto kultúry – Košice 2013 implementovalo Ministerstvo kultúry SR ako Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom pre ROP. MK SR bolo schválené ako Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom pre Prioritnú os 7 ROP uznesením vlády SR č. 167/2011 zo dňa 2. marca 2011. Cieľom tohto opatrenia bolo vytvorenie podmienok na zvýšenie počtu a kvality služieb v oblasti kultúry v meste Košice a okolí prostredníctvom rekonštrukcie, dobudovania a modernizácie zariadení kultúrnej infraštruktúry a posilnenie vybavenosti verejných priestranstiev v súvislosti s realizáciou projektu Európske hlavné mesto kultúry - Košice 2013.

Opatrenie 1.1 – Infraštruktúra vzdelávania

Cieľom opatrenia bolo zvýšenie kvality poskytovaných služieb v oblasti vzdelávania prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania a modernizácie predškolských zariadení, základných škôl a stredných škôl, vrátane obstarania ich vybavenia. Realizácia opatrenia prispievala

k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 1 ROP: „Zvýšenie úrovne poskytovaných služieb v oblasti vzdelávania.“

O nenávratný finančný príspevok v rámci tohto opatrenia bol mimoriadny záujem vysoko prevyšujúci plánovaný rozpočet pre toto opatrenie, čo bolo aj jedným z hlavných dôvodov opakovaných revízií Regionálneho operačného programu. K 31.12.2014 bolo v rámci 7 krajov SR predložených celkom 1 588 žiadostí o NFP a následne zazmluvnených 730 projektov. Podrobnejšie informácie v medzikrajovom porovnaní sú uvedené v tabuľke 5:

Tabuľka 5: Opatrenie 1.1 Infraštruktúra vzdelávania k 31.12.2014

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
BBSK	229	187 612 336,12	104	76 820 658,10	67 202 567,91
ŽSK	272	242 710 116,59	154	123 501 864,03	119 005 784,54
TTSK	23	59 755 739,46	5	11 637 473,86	1 375 039,60
TSK	210	180 787 117,80	92	72 806 982,21	64 849 246,65
PSK	364	299 035 856,22	178	130 225 616,39	122 609 921,72
KSK	230	205 115 810,08	96	82 863 456,11	75 718 379,67
NSK	260	198 451 402,20	101	70 436 857,77	64 797 227,25
Spolu	1 588	1 373 468 378,47	730	568 292 908,47	515 558 167,34

Zdroj: www.nsrr.sk

Z tabuľky vyplýva, že najvyšší počet žiadostí o NFP v rámci tohto opatrenia bol predložený z Prešovského kraja. Z Banskobystrického kraja bolo predložených 229 žiadostí o NFP, z čoho 104 bolo zazmluvnených.

Opatrenie 2.1 – Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Cieľom opatrenia bolo zvýšenie kvality poskytovaných služieb v sociálnej oblasti prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane obstarania ich vybavenia.

Realizácia opatrenia prispievala k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 2 ROP: „Zvýšenie rozsahu a úrovne poskytovaných služieb v sociálnej oblasti“. Službami v sociálnej oblasti sa v kontexte ROP rozumelo najmä poskytovanie sociálnych služieb a výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Od roku 2011 bolo toto opatrenie realizované prostredníctvom 2 skupín oprávnených aktivít:

- podpora pilotného prístupu deinštitucionalizácie existujúcich zariadení sociálnych služieb a podpora deinštitucionalizácie existujúcich zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- budovanie, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie tzv. komunitných centier ako zariadení občianskej infraštruktúry zameraných na posilňovanie sociálnej inklúzie (najmä marginalizovaných rómskych komunít).

K 31.12.2014 bolo v 7 krajoch SR predložených celkom 361 žiadostí o NFP a následne zazmluvnených 182 projektov. Podrobnejšie informácie v medzikrajovom porovnaní sú uvedené v tabuľke 6:

Tabuľka 6: Opatrenie 2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately k 31.12.2014

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
BBSK	63	60 630 418,13	22	15 411 740,69	7 756 057,24
ŽSK	41	65 863 974,72	19	29 594 137,94	19 741 474,74

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
TTSK	17	43 079 947,43	4	7 927 418,75	7 377 577,53
TSK	44	68 024 878,35	21	28 687 124,22	22 638 925,22
PSK	95	87 211 708,04	58	44 648 542,54	25 931 680,75
KSK	54	66 564 022,95	30	33 905 746,04	18 158 938,85
NSK	47	53 848 659,85	28	29 348 568,84	18 149 752,85
Spolu	361	445 223 609,47	182	189 523 279,02	119 754 407,18

Zdroj: www.nsrr.sk

Ako vyplýva z tabuľky, podľa počtu predložených projektov najvyšší záujem o toto opatrenie bol z Prešovského kraja, na druhom mieste z Banskobystrického kraja. Z Banskobystrického kraja bolo predložených 63 žiadostí o NFP, z toho zazmluvnených bolo 22 projektov.

Opatrenie 3.1 – Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov

Cieľom opatrenia bolo zvýšenie kvality služieb poskytovaných pamäťovými a fondovými inštitúciami na miestnej a regionálnej úrovni prostredníctvom ich rekonštrukcie, rozširovania a modernizácie, vrátane obstarania ich vybavenia a revitalizácia významných pamiatkových objektov v súvislosti so zachovaním kultúrneho dedičstva a jeho využitia v kultúrno-poznávacom cestovnom ruchu. Realizácia opatrenia 3.1 prispievala k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 3 ROP: „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja cestovného ruchu.“

K 31.12.2014 bolo zo 7 krajov SR predložených celkom 214 žiadostí o NFP a následne zazmluvnených 98 projektov. Podrobnejšie informácie v medzikrajovom porovnaní sú uvedené v tabuľke 7:

Tabuľka 7: Opatrenie 3.1 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov k 31.12.2014

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
BBSK	30	40 265 726,22	14	18 492 898,22	8 833 279,61
ŽSK	24	24 686 943,77	11	12 044 016,28	3 410 027,39
TTSK	56	104 569 498,29	20	57 104 707,42	26 048 952,06
TSK	19	28 866 673,06	9	15 335 982,25	9 580 050,17
PSK	41	58 247 469,58	20	24 345 425,73	7 417 515,64
KSK	22	31 769 302,26	13	17 489 231,33	3 208 376,19
NSK	22	30 553 474,33	11	14 759 256,05	3 963 732,25
Spolu	214	318 959 087,51	98	159 571 517,28	62 461 933,31

Zdroj: www.nsrr.sk

Podľa počtu predložených projektov, najvyšší záujem o toto opatrenie bol z Trnavského, Prešovského a Banskobystrického kraja. Z Banskobystrického kraja bolo predložených 30 žiadostí o NFP, z čoho zazmluvnených bolo 14 projektov.

Opatrenie 4.1 – Oblasť podpory 4.1b – Podpora infraštruktúry bývania

Cieľom opatrenia bolo posilnenie vybavenosti územia prostredníctvom regenerácie sídiel. Realizácia opatrenia 4.1 prispievala k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 4 ROP: „Zvýšenie konkurencieschopnosti sídiel a zvýšenie kvality a bezpečnosti verejných priestranstiev.“ Tri oblasti podpory z tohto opatrenia implementovali samosprávne kraje ako SO/RO pre ROP, 1 oblasť podpory – 4.1b implementovalo MPRV SR ako RO pre ROP.

Na základe revízie ROP bolo zámerom tohto opatrenia podporiť infraštruktúru bývania prostredníctvom pilotného prístupu (JESSICA). Oprávnené aktivity mohli smerovať do existujúcej infraštruktúry bývania za účelom znižovania energetickej náročnosti budov (stavebno-technické intervencie s cieľom zlepšenia energetickej efektívnosti existujúcich bytových domov v mestských

oblastiach prostredníctvom zvýhodnených úverových produktov osobitného finančného bloku na účel energetickej efektívnosti, zriadeného v rámci Štátneho fondu rozvoja bývania a financovaného z alokácie ROP). Ďalšou podporovanou oblasťou bola sociálna inklúzia marginalizovaných skupín – výstavba nájomných bytov pre marginalizované komunity a s tým súvisiace obstaranie vybavenia. K 31.12.2014 bolo zverejnené 1 písomné vyzvanie k predloženiu žiadosti o NFP v rámci implementácie iniciatívy JESSICA (v marci 2013) a 1 výzva na predkladanie žiadostí o NFP na výstavbu nájomných bytov pre marginalizované komunity (v decembri 2013). V rámci tejto výzvy boli predložené a schválené 2 žiadosti o NFP – jedna z Košického a 1 z Banskobystrického kraja v celkovom objeme oprávnených výdavkov 1 195 948,07 Eur.

Opatrenie 4.2 – Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb

Cieľom opatrenia bolo zvýšenie kvality a bezpečnosti verejných priestranstiev prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania a modernizácie zariadení nekomerčných záchranných služieb, vrátane obstarania ich vybavenia. Realizácia opatrenia prispievala k napĺňaniu cieľa prioritnej osi 4 ROP: „Zvýšenie konkurencieschopnosti sídiel a zvýšenie kvality a bezpečnosti verejných priestranstiev.“ V rámci tohto opatrenia bolo možné realizovať:

- rekonštrukciu, rozširovanie a modernizáciu existujúcich zariadení a s tým spojené obstaranie vybavenia nekomerčných záchranných služieb, vrátane IKT vybavenia (s výnimkou dopravných prostriedkov),
- budovanie nových zariadení Hasičského a záchranného zboru - výjazdových staníc HaZZ výhradne v dvoch prípadoch (v Trnave a v Košiciach) v zmysle potrieb identifikovaných v materiáli „Konceptia plošného rozmiestnenia síl a prostriedkov Hasičského a záchranného zboru (HaZZ) a obecných hasičských zborov (OHZ) na území Slovenskej republiky – sídla hasičských staníc a hasičských zbrojníc“ a s tým spojené obstaranie vybavenia, vrátane IKT vybavenia okrem dopravných prostriedkov a s tým spojené obstaranie vybavenia povodňovej záchrannej služby zriadenej HaZZ.

K 31.12.2014 bolo v rámci 7 krajov SR predložených celkom 237 žiadostí o NFP a následne zazmluvnených 204 projektov. Podrobnejšie informácie v medzikrajovom porovnaní sú uvedené v tabuľke 8:

Tabuľka 8: Opatrenie 4.2 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb k 31.12.2014

VÚC	Predložené projekty (počet)	Predložené projekty (NFP)	Zazmluvnené projekty (počet)	Zazmluvnené projekty (NFP)	Realizované /vykázané výdavky
BBSK	45	19 885 643,55	38	13 474 527,45	6 074 644,16
ŽSK	43	17 633 965,54	31	10 689 943,69	5 468 731,37
TTSK	0	0,00	0	0,00	0,00
TSK	19	10 317 525,67	19	6 855 337,71	2 372 686,56
PSK	49	22 220 710,46	49	15 976 687,74	10 659 500,05
KSK	38	21 858 193,49	34	14 326 295,90	7 334 369,40
NSK	43	22 723 600,98	33	12 245 748,19	7 717 551,79
Spolu	237	114 639 639,69	204	73 568 540,68	39 627 483,33

Zdroj: www.nsrr.sk

Podľa počtu predložených projektov, najvyšší záujem o toto opatrenie bol v Prešovskom, Banskobystrickom, Žilinskom a Nitrianskom kraji. Z Banskobystrického kraja bolo predložených 45 žiadostí o NFP, z čoho zazmluvnených bolo 38 projektov.